

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking
 Härad: Heandörds. Adress: Furåkra² Kråksmåla
 Socken: Kråksmåla. Berättat av: F. d. Lantbr. J. Johansson
 Uppteckningsår: 1940. Född år 1818. i Kråksmåla socken

Uppteckningen berör jakt och fiskerihistorier.

Lögnhistorier.

Vol: 1.

Sidor: 1-12.

(jmf Månroch-
hansen!)

F. d. Lantbr. Johan Johansson (För) Född 1818, i
 byn Barkelby, Kråksmåla-socken, Kalmar-län.
 Död 1902. Ramnastädes. - Johansson var
 en god sagoberättare och dits traditions-
 bärare. men det låg för honom att "skat-
 va" väldigt i sina berättelser. Skålv skrat-
 tade han hjärtligt och andra med honom.
 Men han kunde och hålla sig till sanning.
 Jag skall uppteckna några av hans sägner.

Skriv endast på denna sida!

1.)
Så så långt jag kan minnas tillbaka på
har jag haft lust & fallenhet för jakt
& fiske! När jag hade lärt fram mej
för prästen, så hadde jag bässemu-
den Gusten Lemke. & göra mej ej bässta,
& pipa ha var smidd å hästskosäm &
lekisbespikar, sam jag plockat ihop su-
ner mina pojkar. Så ej sin bässta kan
ingen skämma & ha biter på allting.
Dä må du tro! Vet du, ha va så skarp-
sköten, att jag komme skå på Barkar-
bo-Näs & skjuta mä kula opp i byggesud-
de tvärs över krosjä 1/4 mil väj. På dä
länga hållet har jag med kula klyvt
opp näbbet på många fjädersoppas, så
di har förmått äta prosen kallbar, sam
när du äter socker, förstår du pojke.
"Sett var bra gjort farbror!" Vänt skå du si höra!

2.)

ACC. NR. M. 7055 : 2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När jag var 18. år köpte jag mej en bynde-
valp & födde 8 styk. Hon var svartvit med
kolsvarta öron. & maken te dej bynda har
aldrig funnits i denna värld. En gång
var jag ute & jagade harar med henne &
ho två valparstinner. Sen gången drev mi
bynda ej harehana, som också var isjätt.
Kan du tänka dej att mitt soner så byn-
da drev, så valpade ho 12. vita bynde-
valpar, men alla med kolsvarta öron. &
likaså harehana födde 12. harungar sam-
tidigt. & valparna te sej för & driva var
sin harunge, så då va 13. drev på en
gång, & jag sköt den ene harpalken efter
den andre & risto harehana. Ju märka
att jag var intet den sänste pojken när
jag kom hem med 13. harar & (13.) huanar.
& då ä så sant som du se mej här må dina
ögon.

3.)

ACC. N:R. M.7055 :3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En annan gång, vid tiden jag skolat
exersera, så ta jag bössa tidig en sön-
dagmorgon & gick neråt barkbo-
vika åt åt Holskåhället. Så då var i
andungatiden, & jag visste att en kosa
höll till där. Men jag ägde intet ett
enda hagel. Så var intet då sam-
ma, så en fick köpa färdiga hagel.
"Hur fick då farbror hagel?" frågade
jag. "Änt skä du få höra!" Så en köp-
te hem sig tunna blyplattor från stäm
& sen högg man dem i smala stänger
med en kniv & sen högg i stadger-
na i små 4-kantiga bitar, som en
laid i en flabbtuvad järngrupe &
rullade dem med en prästtät, så de
ble mest frinna. (runda.) Men jag ha-
de för tillfället inget blyattgöra

4)
ntav. Men Laddbenen te mi bössa
var å järn; & mä den benen skjöt jag
munga djur, mä du fra. Mär ja kom
ner te Krakjöviva rietan Hestkää,
så satt där 11. ändet oppskopna på
ej Låja (Låja i Hjän kullfallen kärnu-
ra; varan kärnae ännu var kvar.) Han
du häuka dej, att alla 11. änderna kom
i en rad, & mä hoven aät ett häu.
Så rev i mej ej häu syn. Kuntskott ha-
de jag i bössa; & ja sköt in laddbe-
nen i pipa i stället för hagel; & sen brast
sade jag på. Han du häuka dej, att
benen gick mitt igenan öjerna på
alla 11. ^{aa} änderna. Men han stannade
inte där utan flög över Hjän oppi
Byggerudde & präppte en Karepalet som
räkade te & va mitt för. Jag sköt ut

5.)
min eke & rodde över mäst för & få rätt
på min laddteve. Tänk dej när jag
kam över, så låg paren död med benen
mitt igenom dej, i en urläskag (högan
vissnade löv) Jag såg att det blänkste
så grant bland lövet. Har I ransin höst
sänk. När karpalpen dog, så hade
han revet bar ej bruka full mäd
gullpenngar. Si då va "Drakamedel" &
jag blev så rik, så jag därför köp-
te Fädernegården & fick pengarna
övers, så jag köpte kreatur & lekän-
liga inventarier te jordbruket. Pått
jag stod där & fundlade, så fick jag
si en orre ritte i en ball rite på nä-
set, men då va g. bösehill te honom.
Jag laddade bössa & lade in den väl-
signade benen; & så smög jag framåt.

6.)

ACC. N:R. M. 7055 : 6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Men när jag kom ner till sjövattnet,
så tyckte jag ändå det var skymt. Jag
sick se en läja i vattnet, & jag tänkte
ke & stiga ut några steg därpå. Men så
förfärad har jag insett blott varken
förr eller sen, för så då va inga lä-
ja utan ej gädda, som den längste
sigestock=(Kimmerstock.) Vad besynnerligt
var, då var, att gädda på kvett had-
de ej granner gullkrana, som de fina-
ste brud, & om halsen bar hon en skälla
å fint sølver=(silver.) Jag tänkte skia
ja befe & skjuta eller hör skia jag. Jag
förstod att det var Fauskyg å vägam,
men så tänkte jag, då för stå eller klippa
för mej. Jag lade an, & fyrade å, & lad-
dertenen rök igenom kvett på gäd-
da, & precis ritade fast henne med skub-

len vid sjöbotten. Jag hade ett styvt
göra mäd att få gädda nr vattuet, men
ke sist så lyckades jag, & jag lade hen-
ne vid en jassgär. (gäddgärd.) Sen gick
jag en sväng inåt Krokshults Bygge (= En
större kopplått, som tillhörde samt-
liga Krokshults bönder.) När jag kom åter
om en stund, så såg jag ett rött djur
stort, som en middelstor jaktvagn stå
på andra sidan jassgärrn. & vet de, när
jag såg till svar dä en räv. Si han
hadde vädrat fisk, & tänkte få rejeto
mäl. Nu hadde han trätt framföt-
terna igenom jassgärrn för all, som
han trodde dra gädda till rej, men
han hadde huggit om passarna på
räven, så han stå där & insett kom
loss, så jag förpassade honom till

8.)
de sällare fiskesvattuen. Nu förstår
du att jag fick ro flera gånger över vika
för & få allt mitt godt över te den stam-
den, som vette åt Parkbo till. Sen fick
jag gå hem & sätta för min mässe & köra
hem hela härligheten. "Kan det vara
sant, som Farbror berättat för mig?" "Sant,
ja du, då ä så sant, som sola gott
sjipp i denne dag" sade Lohansson.
En annan händelse, som jag aldrig kan
glömma, den hände mej när jag var iso-
årsäldren & varit gift så. Så var då en
söndag på eftersommaren. Jag tog bössa
& körs över Per Svensson, di hade lovat
mej få äta "kössebär" (= körsbär) så mycket
jag orkade, för di hade gott om. Jag åt,
men stoppade en hel hop kärnor i min
bröjelommen för jag tänkte plantera

9.)

ACC. N:R. M. 7055:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Käsebrädd hemma hos mej. Men jag
beslöt mej för 8 mer åt "Käsebrädd"
& si om skuret var maget. Så tog jag
stigen åt Maläcken till. Päst jag gick,
så flög då upp en fjäderbjörne & satte
sig framför mej i en tall. Den sköt
jag. Sen laddade jag om bössa, men
hade inga kuglar. Man fick åter gå
na laddbenen. När jag hant mer till
alkistan i bäcken, så satt där på kistlocket
en rävaruling & luktade inåt kista. Men
när han varnade mej, så stack
han iväg oppför kullen. Jag släppte
laddbenen efter honom. Kan du tänka
dig att när räven var med ropen (var-
ken invid en stor tall, så ritade benen
fast ropen vid tallen, & räven han
stod där & kirkade & dro, men inte kom

10.)

ACC. N:R. M. 7055 :10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

loss. Jag tog upp min kniv & skar ett
kors i rävens panna. Sen sparkade
jag honom i aktern, så han sprang
skinnut, men kroppen han sprang in
åt skogen. & är därefter sköt jag åter sam-
me räv, & han du tänka dej, då hade
han ett helt svartvit skinn. — Sen lad-
dade jag åter min bössa, när jag ni-
tal på ett räv vid tallen, men jag la-
de iullet in laddningen utan en
hel hop "körsbärskärnor" i stället för
kuglar. Präst jag gick där & smög
så fick jag se en älg stå där & väg-
ga med hovet & äta löv i en lövklunga.
Att skjuta på älgerna utan kula visste
jag var lämlöst, men jag tänkte, jag
ska försöka plantera "körsbärskör-
nor" i skallen på julingen, & jag sköt in

11.)

ACC. N:R. M. 7055: 11.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ett par dusien körsbärskärnor i pla-
neten på honan, men han satte iväg
inåt skogen. Då kom jag till ett kvi-
ka på vad räven luktade efter när han
satt på locket på älska. Kan du tän-
ka dig, att då var 3. koner al i kis-
ta, fast det var så lifel vatten, & så då ^{knöpte}
sejade & rann i Alabäck. —

Tri är därefter, en eftermiddag vid
samme tid på sommaren, tog jag
bössa & gick ut åt samma håll; då
då hände mig då besynnerligaste, som
någon hänt mig. Precis på samme
plats där jag planterat körsbärskär-
nor i kvist på älven, där stod en
stor härg full med mogna körsbär
& vaggade, som om då blöst men då
var annars vindstilla. När så jag

12.)

ACC. NR. M. 7055 : 12

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

såg närmare, så var det samma älg.
Såm jag planerat körsbärskärnat i
skallen på, & dom hadde värt opp
härligt & må stora mängder mogna
bär. Så var jag rostad med kulan
& jag gav älgan ej kula i pannan, & ha
gick ut i snottatta ändan på honom, &
han föll, som en droppe. Så roligaste
var att vid älgan föll, så slog han
ryggen å en Råget, som var i färd med
att springa omme beken på honom.
När jag kant fram, & jag fick se vilket
skott som jag fått, så i glädje slog
jag händerna samman. & du må betä
da kom ej fjäderhäna flygandes & blif vit
emellan mina båda händer, så jag
fick den också. & hde Barkebo By, små & stora
springa äta Körsbär så mycket di orkede.